

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Новак З. І.

студент 1 курсу ОР магістр
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Керівник: Прокоф'єва Л. Б.

к. пед. н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної
реабілітації

Перехід на компетентнісну парадигму освіти вимагає від освітнього процесу спрямованість освітнього середовища на формування компетенцій (комплексів знань, вмінь та навичок, особистісних конструктів), на забезпечення здобувачів здатністю (за рахунок отриманих компетенцій) до адаптації у професійній діяльності, створення освітнього контенту максимально наближеного до професійних проблем. Це призводить до постійного оновлення методів, впровадження нових технологій навчання, серед яких діяльнісні та групові методи навчання, практико-орієнтовані та імітаційно-ігрові. Особливу популярність останні десятиріччя набуває проєктна технологія. Вона не є новою для педагогічної практики – ідеї проєктного навчання були запропоновані ще у ХІХ столітті у США. Е. А. Пеньковський виділяє шість етапів у вітчизняній історії розвитку, впровадження проєктної технології в освітній процес: початок ХІХ ст. –

зародження ідей; початок ХХ ст. – осмислення методу та набір досвіду використання; 20ті роки ХХ ст. активне використання на різних етапах навчання (середня та вища школа); 30ті роки ХХ ст. визнання методу проєктів «буржуазним» методом та влучення з практики; 60-ті роки ХХ ст. повернення поодиноких практик; кінець ХХ початок ХХІ ст. активна увага та розробка нових видів та технік проєктної діяльності, розробка методологічної бази проєктної діяльності [2]. Така тривала та суперечлива історія призвела до того, що сьогодні у науковій літературі можна зустріти різну термінологію: метод проєктів, проєктна технологія, проєктне навчання, проєктна методика. Незважаючи на це, єдиним загальним залишається у описі кожного терміну опора на проєктну діяльність, як основу пізнавальної діяльності у даній технології. Так, головною характерною складовою проєктної діяльності є проблема, а точніше – проблемна ситуація, що є типовою для професійної діяльності. Проєкт використовується як засіб вирішення проблемної ситуації. Моделювання проблем залежить від рівня підготовки, знань, мотивації, здібностей та інших факторів. Тобто кожна проблема індивідуалізована, що зберігає можливість індивідуальної траєкторії навчання [4]. Важливими ознаками проєктної діяльності є спрямованість на розвиток пізнавальних навичок, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, узагальнювати та інтегрувати знання, що отримані з різних джерел у процесі теоретичного і практичного навчання. На переконання Л. Лук'янової, участь у проєктній діяльності надає можливість самовдосконалюватися, а також відкриває можливості вибору особистої ролі в системі відносин колективу учасників проєкту (автор ідей, виконавець, учасник, організатор) або залишає право

вибору на індивідуальну роботу, і в цьому випадку виконавець проекту поєднує усі ролі в одній особі [5].

У такому разі сутність проектного навчання складається з того, щоб учасники самостійно знаходять та отримують ресурси, яких не вистачає для вирішення проблеми; розвивають дослідницьку, комунікативну, інформаційну та інші компетенції; знайомляться з практичною стороною професійної діяльності; розвивають навички самоосвіти та самовиховання.

Проектна технологія забезпечує виконання таких функцій навчання як: мотиваційна (реалізується за рахунок наближення змісту проекту до професійної діяльності); інформаційна (пошук ресурсів для рішення проходить за усіма можливими джерелами – ЗМІ, Інтернет, науково-технічна, публіцистична та інші види джерел); управлінська (реалізується через поетапний розвиток та формування проєктувальних навичок); проєктувальну (формування здатності особистості учасника виконувати певні дії у заданих та постійно мінливих умовах) [1].

Сьогодні у педагогічній практиці можна виділити проєкти за домінуючим видом діяльності (практико-орієнтовані, дослідницькі, інформаційні, рольові, тьюторські), за часом виконання (міні-проєкти, короткотермінові, тривалі). Вони реалізуються через групові форми роботи, взаємонавчання, дослідницьку діяльність. Технологічними етапами роботи над будь-яким видом проєкту будуть: підготовчий (визначення теми та мети, створення команди, розподіл функцій); етап планування (визначення джерел та ресурсів, засобів пошуку інформації, аналіз проблеми); етап роботи над проєктом (розробка проєкту, визначення додаткових проблем та цілей); завершальний етап (захист проєкту). На кожному з цих етапів визначаються відповідні функції учасників та викладача. Такі функції постійно змінюються

від етапу до етапу – керівництво, консультування, супровід. Такий розподіл етапів дозволяє сьогодні проєкт називати технологією навчання [3].

Незважаючи на достатньо велику кількість переваг щодо формування компетентності майбутніх фахівців, проєктна технологія має й свої недоліки. Серед таких недоліків дослідники називають: різниця відповідальності усіх учасників щодо отриманого результату, що ускладнює оцінювання кожного учасника окремо; зниження можливостей отримання повного досвіду вирішення проблеми кожним учасником, за рахунок розподілу ролей та функцій виконання. Однак, незважаючи на певні недоліки, впровадження проєктної технології в навчальний процес є перспективним напрямом для вітчизняних ЗВО.

Література

1. Бодько Л. Метод проєктів як засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання. Початкова школа. 2015. № 10. С. 1–4
2. Гриньова М. В., Сас Н. М., Ворона П. В. Процеси управління проєктами : навч. - метод. посіб. Ч. І. Полтава. 2010. 51 с
3. Дроздецкая В., Роговская О., Рудницкая К. Особливості використання у процесі дистанційного навчання іноземної мови у ЗВО. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», Вип. 1(48). 2021. С. 127–132.
4. Кононец Н. Технологія освітнього проєкту як педагогічна технологія ресурсно-орієнтованого навчання. Витоки педагогічної майстерності. Випуск 14. 2014. С. 136-144
5. Лук'янова Л. Технологія організації проєктної діяльності. Імідж сучасного педагога. 2009. № 10. С. 16-21.